

Agendapunt		B09
Collegevergadering	15 – 01 - 2019	
Onderwerp	Aanleggen vier Tiny Forests met IVN	
Registratienummer	2019-01274	
Raad actief betrekken		
Organisatieonderdeel	BO Ontwikkeling	
Behandelend ambtenaar	EJA Lemmens T (043) 350 5234 E Edo.lemmens@maastricht.nl	
Bijlagen	B1_RIB Tiny Forests B_Samenwerkingsovereenkomst	
Stukken ter inzage		
Informatie	Openbaar	
Aanvullende verplichte publicatie		

Betrokken tijdens opstellen collegevoorstel		
	datum	overeenstemming
Portefeuillehouder Wethouder Krabbendam	19 - 12 - 2018	ja
Andere collegeleden		
Ondernemingsraad		
Georganiseerd Overleg		
Overig intern		

Akkoord met voorliggend collegevoorstel				
	datum	standaardroute	spoedroute	Vp route
Manager organisatieonderdeel				
Lid Directieteam		XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX
Toetsgroep	11-01-2019	FWT Jetten	XXXXXXXXXX	XXXXXXXXXX
Gemeentesecretaris				
Portefeuillehouder Wethouder Krabbendam				

Collegevoorstel

Samenvatting

De gemeente Maastricht besluit om samen met het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) om vier Tiny Forests aan te leggen in de stad. Een Tiny Forest is een klein stadsbos, een dichtbegroeid, inheems bosje ter grootte van een tennisbaan. Het is een plek voor vlinders, vogels, bijen en kleine zoogdieren, maar zeker ook voor mensen. Kinderen kunnen hier leren over de Nederlandse natuur en buurtbewoners kunnen elkaar ontmoeten op een prettige en gezonde plek. Inwoners kunnen mogelijke locaties aandragen bij de gemeente.

De aanleg van deze bosjes past binnen de ambitie om de openbare ruimte te vergroenen en zo hittestress en wateroverlast te voorkomen. Ook verbeteren we hiermee de ecologie binnen de stad. Het eerste bosje wordt in maart 2019 gerealiseerd.

Beslispunten

- 1) Besluiten tot het aangaan van de samenwerking met het IVN ten aanzien van de realisatie van vier Tiny Forests in Maastricht,
- 2) Akkoord gaan met de beschreven aanpak.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 15 januari 2019:

Conform.

1. Aanleiding

IVN Nederland heeft een concept ontwikkeld, waarbij mensen (vooral jongeren) weer in contact worden gebracht met groen en natuur door in de dichtbevolkte steden compacte bosjes aan te leggen, de zogenaamde Tiny Forests. Naast het menselijke aspect van beleven en natuur- en milieueducatie leveren de bosjes ook bij aan allerlei aspecten zoals de luchtkwaliteit, de biodiversiteit en verminderen ze de hittestress. Het IVN heeft in 2018 extra geld gekregen van de postcodeloterij om in Nederland 100 minibosjes aan te leggen, samen met gemeenten en initiatiefnemers.

Deze collegenota heeft tot doel om de samenwerking met IVN en de aanpak te accorderen.

2. Context

Het voorstel om kleine bosjes aan te leggen in de stad past in het coalitieprogramma: 2018-2022

- Vergroenen van de openbare ruimte als een van de centrale doelstellingen van de actualisatie van het Groenstructuurplan, onder meer om ecologie te verbeteren en stedelijke hittestress en wateroverlast te verminderen;
- Initiatieven vanuit buurten om de eigen omgeving te vergroenen worden omarmd en ondersteund.

3. Gewenste situatie

Maastricht doet mee aan de landelijke opgave om 100 minibossen in Nederland te realiseren.

Daartoe worden er in nauwe samenspraak met het IVN, CNME, de scholen en buurtbewoners vier buurtbosjes aangelegd, volgens de principes van het Tiny Forest, (IVN, gebaseerd op de Miyawaki methode) verspreid over Maastricht. Voor de realisatie van een Tiny Forest incl. natuur- en milieuaspecten heeft IVN een volledig handboek ontwikkeld. Het eerste bosje dient op korte termijn gerealiseerd te worden (maart 2019). De exacte locaties zijn nog niet bekend, en worden geselecteerd op basis van kansrijkheid. Hierbij speelt mee of de plaatselijke school wil meedoen aan de natuur- en milieueducatie onderdelen behorende bij het concept, of er (gemeentelijke) grond beschikbaar is (zonder ruimtelijke claim), en of er anderszins nog beperkende factoren zijn (bijvoorbeeld verstoring, vervuilde grond). De exacte randvoorwaarden staan benoemd in het speciaal daarvoor gerealiseerd handboek. Het zal gaan om bijvoorbeeld bestaande braakliggende stukken, bestaande gedeelten van openbaar groen/parken, voormalige sportterreinen, schoolterreinen of bestaande geschikte (gemeentelijke) terreinen. De terreinen hoeven niet in eigendom te zijn van de gemeente, maar de kans op een vlotte realisatie lijkt bij gemeentelijke eigendommen groter.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De aanleg van 4 kleine bosjes heeft de volgende effecten op duurzaamheid/gezondheid. Het draagt bij aan:

- Het vastleggen van CO₂;
- Het verhogen van de biodiversiteit;
- Het verhogen van de bewustwording door inzet van natuur- en milieueducatie bij kinderen; en
- Het verminderen van hittestress.

5. Effect op de openbare ruimte

De effecten op de openbare ruimte zijn gering, aangezien de bosjes een omvang hebben tussen de 200-400 m² (grootte van een tennisbaan). Het is nog onduidelijk waar exact de bosjes worden gerealiseerd, maar de locaties moeten voldoen aan een aantal voorwaarden.

Van belang is dat er op de locatie voldoende draagvlak is, bij de bewoners en bij de school die betrokken wordt in het aanplantingsproces; draagvlak dat belangrijk is voor de realisatie van een Tiny Forest, aangezien de natuur- en milieu-educatieve aspecten en het gebruik minstens zo belangrijk zijn als het fysieke bosje zelf.

De communicatie over de komst van Tiny Forests in Maastricht heeft ertoe geleid dat een aantal mensen zich hebben gemeld met voorstellen voor locaties. De definitieve locaties worden via een interactief proces bepaald.

Als het mogelijk is om het beheer uit te laten voeren door bewoners, buurt en/of school in de buurt via zelfbeheer, wordt CNME ingezet als professionele achtervang. Daarmee is het beheer en het educatieve gebruik geborgd. Arealacres is beperkt (ongeveer 1600 m²) en dient te worden toegevoegd aan de dienstverleningsovereenkomst met Stadsbeheer (DVO specifiek natuurterreinen/CNME).

Raming van de maximale jaarlijkse (extra) beheerkosten is € 4.000 voor de vier Tiny Forests. De uiteindelijke kosten zijn mede afhankelijk van de huidige situatie van het terrein (ruigte, gras), de eigendomssituatie en het huidige beheerregime. Indien het terrein nog geen gemeentelijk eigendom was en door de aanplant openbare ruimte wordt zal het mee worden genomen in de jaarlijkse verrekening van de stadsbrede netto areaaluitbreiding.

6. Personeel en organisatie

De realisatie wordt vanuit 3 invalshoeken opgepakt in een nauwe samenwerking: IVN, CNME en de gemeente.

Het IVN heeft een belangrijke rol in de educatieve aspecten bij de realisatie van de vier bosjes, het CNME heeft binnen de bestaande dienstverleningsovereenkomsten uren ter begeleiding van dit

traject. De gemeentelijke inzet is beperkt tot de procesgang, de ruimtelijke aspecten en de aanbesteding/fysieke uitvoering.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

De Tiny Forests worden waarschijnlijk gerealiseerd op gemeentelijke grond en dienen een maatschappelijk doel. Dit maakt dat de BTW compensabel is en we derhalve kunnen rekenen met bedragen exclusief BTW.

In het MJIP van de begroting 2019 is incidenteel € 300.000 gevoteerd voor de vergroening van de openbare ruimte. Hiervan is € 50.000 bestemd voor de aanleg van vier Tiny Forests. De gemeentelijke bijdrage (€ 40.000) wordt ten laste gebracht van dit budget, (aanvullend is een post onvoorzien van € 2.500 per bosje opgenomen); het is nog niet bekend of het budget in één keer wordt aangesproken of verspreid over de realisatiejaren (2019/2020). De post onvoorzien kan worden gebruikt indien het bosje niet wordt aangelegd op gemeentelijke terreinen en daardoor de btw niet compensabel is.

Met het IVN wordt een overeenkomst (ter informatie als bijlage toegevoegd) getekend om de realisatie van deze vier Tiny Forests vorm te geven. Het IVN raamt de realisatie van de vier Tiny Forests op € 20.000 per stuk. Hierbij zijn deze kosten gelijk te verdelen in € 10.000 voor fysieke realisatiekosten en € 10.000 voor natuur- en milieueducatie kosten/begeleidingskosten. De eerste genoemde €10.000 komen ten laste van de gemeente Maastricht. Het begeleidings- / educatieve deel wordt door het IVN uitgevoerd waarbij de kosten (uren) worden gedekt uit de cofinanciering die het IVN heeft gekregen van de Nationale Postcodeloterij.

Indien een bosje wordt gerealiseerd op een terrein dat hiervoor nog niet werd onderhouden door de gemeente Maastricht dient het beheer geborgd te worden. In dat geval kunnen de kosten ten laste worden gebracht van de structurele middelen die beschikbaar zijn om uitbreidingen van areaal op te vangen. De netto areaaluitbreiding wordt jaarlijks opgevoerd binnen de dienstverleningsovereenkomsten met Stadsbeheer.

9. Aanbestedingen

Gemeente Maastricht fungeert als opdrachtgever voor de aanleg van de bosjes. Hierbij zal het gemeentelijk aanbestedingsbeleid worden gevolgd.

10. Participatie tot heden

Door de landelijke publicatie in de zomer, heeft een aantal mensen zich al gemeld bij de gemeente/IVN. Het IVN en het CNME organiseren in het begin van 2019 een informatiebijeenkomst voor iedereen die geïnteresseerd is in de Tiny Forests. Geïnteresseerde burgers en scholen kunnen zich ook na deze bijeenkomst nog melden bij het IVN.

11. Voorstel

Beslispunten:

- 1) Besluiten tot het aangaan van de samenwerking met het IVN ten aanzien van de realisatie van vier Tiny Forests in Maastricht,
- 2) Akkoord gaan met de beschreven aanpak.